

GAZETA KOSZYCKA

ISSN 1234-0952

Nr 4 (77)

WIADOMOŚCI GMINNE

grudzień 2017

Zima nad Wisłą w Morsku. Fot. R. Stojek

Radosnych, rodzinnych, pełnych domowego ciepła i wzajemnej życzliwości Świąt Bożego Narodzenia oraz zdrowia, wszelkiej pomyślności, sukcesów i pełnej realizacji zamierzeń w Nowym 2018 Roku, Mieszkańcom Gminy oraz wszystkim Czytelnikom Gazety Koszyckiej życzą Wójt Gminy Koszycy i Redakcja Gazety Koszyckiej

AKTUALNOŚCI

Podsumowanie obrad Sesji Rady Gminy Koszyce

W dniu 30 października odbyła się XVI nadzwyczajna sesja Rady Gminy Koszyce. Rada Gminy Koszyce w tym dniu jednogłośnie podjęła uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie Gminy Koszyce do projektu „Partnerski projekt budowy instalacji odnawialnych źródeł energii dla gmin województwa małopolskiego”. W związku z możliwością pozyskania dofinansowania na instalację odnawialnych źródeł energii, gmina Koszyce przystąpiła do projektu partnerskiego obejmującego 32 gminy z 9 powiatów województwa małopolskiego. Liderem projektu jest Gmina Kocmyrzów-Luborzyca. W dniu 6 listopada 2017 roku została podpisana umowa partnerska o współpracy. Szacowana liczba instalacji w całym projekcie to 2655, w tym 29 instalacji u mieszkańców gminy Koszyce, którzy zgłosili się do projektu. Podjęcie współpracy partnerskiej z innymi gminami, ma na celu zwiększenie szans na otrzymanie dofinansowania. Nabór projektów odbywa się w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego 4. Oś priorytetowa regionalna polityka energetyczna, Działanie 4.1 zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, Poddziałanie 4.1.1 Rozwój infrastruktury produkcji energii ze źródeł odnawialnych.

1 grudnia odbyła się sesja budżetowa. Podczas obrad XVII sesji Rady Gminy Koszyce Wójt odnosząc się do budżetu gminy Koszyce na rok 2018 wskazał na najważniejsze zadania do realizacji. Są to: budowa sali widowiskowej, termomodernizacja budynków użyteczności publicznej (szkoły i urząd gminy), renowacja parku we Włostowicach, wymiana źródeł ciepła w gospodarstwach domowych (kotły węglowe V klasy oraz biomasa), partnerski projekt budowy instalacji odnawialnych źródeł energii dla gmin województwa małopolskiego. W budżecie gminy na 2018 rok została również zaplanowana budowa

Obrady Sesji Rady Gminy

Spis treści

Aktualności

Podsumowanie obrad Sesji Rady Gminy Koszyce	2
Dzień Seniora 2017	4
Wizyta Węgierskich Gości	5
Świetlica Środowiskowo-Socjoterapeutyczna w miejscowości Przemyków	7
Samochód dla naszych seniorów	7

Społeczeństwo obywatelskie

Hubertus 2017	8
„Gaudeamus” wybrzmiał w Koszycach po raz piąty	12
Spotkanie z Mikołajem	14
Budżet obywatelski.....	15

Historia

Koszycy junacy	16
Uroczysta akademie z okazji 99 Rocznicy... ..	20
Cudze chwalicie	22

Środowisko, ekologia

Jak dokarmiać ptaki zimą	24
--------------------------------	----

Kultura, edukacja, sport

Rozwój infrastruktury turystycznej w gminie Koszyce....	25
Projekt edukacyjny „Nowe miejsca przedszkolne...”	26
Sprostowanie	28

świetlicy w Biskupicach, przebudowa pomieszczeń w świetlicy w Modrzanach, zagospodarowanie terenu przy świetlicy w Książnicach Małych oraz wykonanie 17 tablic informacyjno-ogłoszeniowych. Jeżeli chodzi o sprawy drogowe, Wójt Gminy wskazał jakie odcinki dróg zostały wykonane i jakie są zgłoszone do realizacji. Na komisjach Rady Gminy Koszyce został również zaakceptowany projekt 11 ważnych odcinków dróg gminnych planowanych do remontu.

Wójt Gminy odniósł się również do tematu rozpoczęcia procedury odzyskania przez Koszyce praw miejskich. Koordynatorem tych działań jest sekretarz gminy. Oprócz budżetu gminy na rok 2018 ważnym tematem poruszonym na sesji było społeczeństwo obywatelskie, które jest realnie wspierane przez gminę poprzez realizowanie zadań z funduszu sołeckiego, obywatelskiego, z programu współpracy z trzecim sektorem. Także w programie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii są przewidziane środki dla organizacji na dofinansowanie działań profilaktycznych. Środki finansowe zabezpieczone w budżecie gminy oraz w określonych funduszach i programach gminnych, mające na celu wspieranie społeczeństwa obywatelskiego, przekraczają kwotę ponad 800 tysięcy złotych.

Podczas obrad sesji grudniowej radni przyjęli jednogłośnie 17 uchwał w sprawach:

- 1) uchwały budżetowej gminy Koszyce na rok 2018,
- 2) wieloletniej prognozy finansowej gminy Koszyce,
- 3) zmiany budżetu gminy na 2017 rok,
- 4) przyjęcia istniejących nazw ulic na terenie miejscowości Koszyce,
- 5) podjęcia procedury związanej z nadaniem miejscowości Koszyce statusu miasta,
- 6) przeprowadzenia z mieszkańcami gminy Koszyce konsultacji dotyczących wniosku o nadanie statusu miasta miejscowości Koszyce,
- 7) przedłużenia czasu obowiązywania dotychczasowych taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzenie ścieków,
- 8) określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji,
- 9) uchwalenia Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2018 rok,

Obrady Sesji Rady Gminy

- 10) przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2018 rok,
- 11) przyjęcia planu pracy stałych komisji Rady Gminy Koszyce na rok 2018,
- 12) przyjęcia planu pracy Rady Gminy Koszyce na rok 2018,
- 13) zmiany uchwały Rady Gminy Koszyce w sprawie przekształcenia dotychczasowej sześciolletniej Szkoły Podstawowej im. Piotra Baryłaka w Książnicach Wielkich w ośmioletnią Szkołę Podstawową im. Piotra Baryłaka w Książnicach Wielkich,
- 14) zmiany uchwały Rady Gminy Koszyce w sprawie przekształcenia dotychczasowej sześciolletniej Szkoły Podstawowej im. Kornela Makużyńskiego w Koszycach wchodzącej w skład Centrum Oświatowego w Koszycach w ośmioletnią Szkołę Podstawową im. Kornela Makużyńskiego w Koszycach wchodzącą w skład Centrum Oświatowego w Koszycach,
- 15) regulaminu udzielania stypendium za wyniki w nauce dla uczniów szkół podstawowych i oddziałów gimnazjalnych z terenu gminy Koszyce,
- 16) ustalenia planu sieci publicznych przedszkoli, z innymi formami wychowania przedszkolnego i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych prowadzonych przez gminę Koszyce,
- 17) utworzenia Samorządowego Punktu Przedszkolnego w Książnicach Wielkich przy Szkole Podstawowej im. Piotra Baryłaka w Książnicach Wielkich.

Monika Molenda

Dzień Seniora 2017

Wójt Gminy Koszyce Stanisław Rybak składa życzenia Seniorom

Seniorzy, uczestnicy spotkania

Koncert Orkiestry Salonowej Belcanto wraz z solistką Agnieszką Zabrzeską

Październik to miesiąc, w którym świętowany jest Międzynarodowy Dzień Osób Starszych. Rokrocznie Dzień Emeryta i Rencisty wpisuje się w kalendarz ważnych również dla gminy Koszyce wydarzeń. Świętujemy ten Dzień podczas uroczystego spotkania organizowanego z inicjatywy Wójta Gminy Koszyce Stanisława Rybaka – tak było i w tym roku. W dniu 28 października 2017 roku w Centrum Oświatowym w Koszycach odbyło się spotkanie Seniorów z naszej Gminy. Gośćmi tego dnia byli emeryci, renciści z kręgu przedstawicieli oświaty, służby zdrowia, samorządu, rolników, radni, sołtysi, przedstawiciele organizacji pozarządowych działających w różnych obszarach społecznych, jak również aktywni seniorzy z Uniwersytetu Trzeciego Wieku, Dziennego Domu Senior +, Ośrodka Wsparcia z Przemysłowa i z Koszyc wraz z opiekunami.

Uroczyste spotkanie poprowadziła Pani Wiesława Niedziela Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Koszycach. Przywitała uczestników spotkania oraz Wójta Gminy Koszyce prosząc go o zabranie głosu. Wójt przywitał zebranych gości – seniorów naszej Gminy, radnego województwa małopolskiego Pana Wojciecha Skuchę oraz przedstawicieli miasta partnerskiego Derecske z Węgier. Wójt wskazał na szczególny charakter tej uroczystości, która wpisuje się w promowanie społeczeństwa obywatelskiego w naszej gminie.

Spotkanie umilił koncert Orkiestry Salonowej Belcanto wraz z solistką Agnieszką Zabrzeską. Występ był dużym doznaniem artystycznym za sprawą solistki i orkiestry, która zaprezentowała przepiękny repertuar arii operetkowych i znanych przebojów musicalowych.

Uroczystość miała podniosły, ale również miły i rodzinny charakter dzięki przepięknej oprawie wizualnej sali, wykonanej przez nauczycieli i uczniów Centrum Oświatowego w Koszycach. Poczęstunek dla uczestników spotkania przygotowała Koszycka Spółdzielnia Socjalna.

Dziękujemy wszystkim za udział. Wyrażamy swoje zadowolenie z faktu niesłabnącego zainteresowania gminnymi inicjatywami kierowanymi do Seniorów.

GOPS Koszyce *Delegacja węgierska uczestnicząca w spotkaniu z Seniorami*

Wizyta Węgierskich Gości

W dniach od 27 do 30 października 2017 r. w Koszycach gościła delegacja samorządowa z miasta Derecske na Węgrzech w ramach kontynuowanej współpracy partnerskich miast. Przez kilka dni nasi goście w towarzystwie przedstawicieli samorządu gminy Koszyce, stowarzyszenia „Włostowice Przyszłość”, oraz mieszkańców – seniorów z gminy Koszyce poznawali kulturę, tradycje i historię Koszyc, a także odwiedzili Kraków – miasto królów Polski.

Wizyta naszych węgierskich przyjaciół rozpoczęła się dnia 27 października w godzinach późnowieczornych, kiedy to delegacja na czele z Burmistrzem Panem Istvanem Bakó, zastępcą burmistrza Panią Aniko Racz wraz z mężem – pracownikiem kolei węgierskich, Panią Bekesine Kiss Gabriella – przewodniczącą komisji kultury i edukacji wraz z mężem – przedsiębiorcą rolnym, oraz Państwem Szabo Sandor i Sandorne pracownikami podatkowo – administracyjnymi w urzędzie miasta Derecke oraz Panią Marią Helman – tłumaczem i przyjacielem obu miast partnerskich, przybyła do Koszyc.

Dnia 28 października 2017 roku rano delegacja zapoznała się z procesem przetwarzania osadu pościekowego na nawóz Rabateks, następnie wysłuchała prezentacji o osiągnięciach sa-

morządu gminy Koszyce, odbyła rozmowy dwustronne na temat przyszłych wymian uczniów, organizacji NGO oraz wymieniła się pomysłami i rozwiązaniami w dziedzinie problemów występujących w obu miastach. W godzinach popołudniowych delegacja zapoznała się z historią gminy Koszyce zwiedzając Muzeum Ziemi Koszyckiej oraz wzięła udział w gminnych obchodach Dnia Seniora. Stowarzyszenie Włostowice Przyszłość oraz Koszycka Spółdzielnia Socjalna zadbały o polskie smaki i podniebienia naszych gości, zaś Szkoła Muzyczna i orkiestra salonowa „Belcanto” dostarczyli im doznań artystycznych.

Trzeciego dnia po przyjeździe do Koszyc nasi goście uczestniczyli w wycieczce do Krakowa.

Delegacja z Węgier na spotkaniu z Samorządem Gminy Koszyce w Urzędzie Gminy

Zwiedzili tam podziemia krakowskiego Rynku, Sukiennice, Bazylikę Mariacką, Katedrę na Wawe-

lu, dziedzińce pałacowe oraz Wzgórze Wawelskie. Podczas pożegnalnej kolacji Wójt Gminy Koszyce

podziękował gościom za przyjazd do Koszyc, mile spędzony wspólnie czas, a przede wszystkim wyraził nadzieję, że kontakty między miastami będą dalej się rozwijać i przyniosą korzyści dla naszych społeczności lokalnych, a szczególnie społeczności szkolnej. Burmistrz Istvan Bakó dziękując za serdeczne przyjęcie i owocną wizytę zapewnił o kontynuowaniu współpracy i chęci dalszych kontaktów i wymian delegacji z różnych grup społecznych naszych gmin.

Rano 30 października 2017 roku delegacja wyruszyła w drogę powrotną do Derecske.

Goście z Węgier podczas zwiedzania Collegium Maius – UJ

Olga Kabat

Wspólna fotografia uczestników spotkania

Świetlica Środowiskowo-Socjoterapeutyczna w miejscowości Przemyków

Gmina Koszyce złożyła wniosek o dofinansowanie projektu pod nazwą: Świetlica Środowiskowo-Socjoterapeutyczna „ROZWÓJ I AKTYWNOŚĆ” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020, Oś Priorytetowa 9. Region spójny społecznie, Działanie 9.2, Poddziałanie 9.2.1, Europejskiego Funduszu Społecznego.

Wniosek został oceniony pozytywnie i w dniu 22.11.2017 r. dokonano podpisania umowy pomiędzy Małopolskim Centrum Przedsiębiorczości – wojewódzką samorządową jednostką organizacyjną Województwa Małopolskiego z siedzibą w Krakowie – zwanym dalej „Instytucją Pośredniczącą” reprezentowanym przez Dyrektora Pana Rafała Soleckiego a Gminą Koszyce reprezentowaną przez Wójta Gminy Koszyce Pana Stanisława Rybaka.

Projekt został przygotowany przez pracowników socjalnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Koszycach. Łączna wartość projektu to 673.026,00 zł z czego dofinansowanie z Małopolskiego Centrum Przedsiębiorczości wynosi 623.584,25 zł, a wkład własny gminy do projektu to 49.442,00 zł.

Projekt dotyczy utworzenia Świetlicy Środowiskowo-Socjoterapeutycznej w Domu Kultury w Przemykowie, w której dzieci i młodzież będą mogły przebywać po 4 godziny dziennie od poniedziałku do soboty w okresach ferii i wakacji. Działalność świetlicy koncentrować się będzie na wychowaniu, opiece, pomocy w nauce, organizacji czasu wolnego. Dzieci i młodzież będą korzystały z zajęć terapeutycznych, socjoterapeutycznych, korekcyjnych, logopedycznych, nauki języka angielskiego, warsztatów profilaktyki uzależnień, sportowo-rekreacyjnych, plastyczno-technicznych, oraz zajęć rewalidacyjno-socjoterapeutycznych. Część działań będzie dedykowanych dla całych rodzin m.in. warsztaty z psychologiem, spotkania integracyjne. Uczestnicy zajęć otrzymają wsparcie w formie dożywiania, dowozu i odwozu z zajęć.

Od miesiąca stycznia 2018 r. będą trwały prace adaptacyjne we wszystkich pomieszczeniach przeznaczonych na placówkę wsparcia dziennego, oraz zakup wyposażenia w celu zapewnienia bezpiecznych warunków.

Świetlica rozpocznie swoje funkcjonowanie w miesiącu maju 2018 r.

GOPS Koszyce

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

Projekt dofinansowany z

Gmina
Koszyce

Samochód dla naszych seniorów

W dniu 7.11.2017 r. nasza Gmina dokonała odbioru dziewięciomiejscowego samochodu (8+1), dostosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych, w tym na wózkach inwalidzkich, na potrzeby Dziennego Domu Senior +.

Zakupiony samochód to Volkswagen T6 Caravelle, fabrycznie nowy, rok produkcji 2017.

Samochód został zakupiony przez gminę Koszyce w ramach projektu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON)

pn.: Likwidacja barier transportowych w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami III” obszar D. Wniosek został przygotowany przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Koszycach. Łączna kwota projektu to 148 830 zł, z czego dofinansowanie PFRON – 80 000,00 zł, natomiast środki własne gminy wyniosły 68 830,00 zł.

GOPS Koszyce

Samochód zakupiony na potrzeby Dziennego Domu Senior +

SPOŁECZEŃSTWO OBYWATELSKIE

Hubertus 2017

Wspieranie działań profilaktycznych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych polegających na prowadzeniu lokalnych działań o charakterze rozrywkowym, sportowym i kulturalnym w dzisiejszych czasach jest rzeczą bardzo ważną. Młodzi ludzie zarzucają nam, iż w małych miejscowościach nie mają możliwości rozwoju swoich pasji i zainteresowań oraz brak inwestycji w kulturę. Promowanie zdrowego stylu życia, rozwijanie pasji i talentów jest również naszym celem. Dlatego wraz z Gminą Koszyce zorganizowaliśmy „Hubertusa”, który został dofinansowany przez naszą gminę. W swoich szeregach mamy pasjonata koni Pana Sebastiana Turka, który „zaraził” nas swoją pasją do koni i poddał pomysł na zorganizowanie tego typu imprezy. Również pracownicy naszej gminy dopingowali nas i wspierali swoimi radami i pomysłami oraz dołożyli wszelkich starań, aby „Hubertus” cieszył się dużym zainteresowaniem wśród mieszkańców nie tylko naszej gminy. Święto „Hubertus” zostało zorganizowane 14 października na terenie Koszyckiej Strefy Aktywno-

Korowód jeźdźców i zaprzęgów paradyjący ulicami Koszyc

ści Gospodarczej w Sokołowicach. Ogromnym zainteresowaniem cieszył się korowód jeźdźców w siodłach i zaprzęgów konnych, który wyruszył z targowicy w kierunku Rynku w Koszycach, a następnie na strefę. Barwność i różnorodność korowodu zapierała dech w piersiach i wzbudzała ogromny zachwyt. Główną atrakcją jak również głównym celem tego wydarzenia była gonitwa „lisa”. Rozegrane były także konkurencje zręcznościowe jeźdźców w siodłach oraz zawody w powożeniu zaprzęgami konnymi. Konkurencje prowadziła oraz komentowała nauczycielka Technikum Hodowców Koni w Czernichowie Pani Profesor Anna Niedziółka, która wraz ze swoimi uczniami zaszczyciła nas swoją obecnością. Niezapomnianą atrakcją był pokaz Szwadronu Ułanów im. Marszałka Józefa Piłsudskiego z Krakowa. Również wielu wspaniałych gości zaszczyciło nas swoją obecnością. Należało do nich Koło Łowieckie Nr 2 „Lis”, które przygotowało degustację pasztetu z dziczyzny, wystawę trofeów myśliwskich oraz wiele bardzo ciekawych czasopism.

Podczas wszystkich konkurencji zawodnicy walczyli o wspaniałe nagrody, których głównym fundatorem była Gmina Koszyce. Również zaproszeni goście Wicewojewoda Małopolski Józef Gawron oraz Przewodnicząca Sejmiku Województwa Małopolskiego Pani Urszula Nowogórska ufundowali dwa puchary dla jeźdźców. Odbyły się również liczne konkurencje z nagrodami dla najmłodszych uczestników imprezy. Zorganizowanie tego typu imprezy wymagało wiele pracy, dlatego na łamach Gazety Koszyckiej chcemy serdecznie podziękować wszystkim, którzy choćby w najmniejszym stopniu pomogli nam w przygotowaniu tej imprezy.

Korowód jeźdźców i zaprzęgów paradujący ulicami Koszyc

Konkurencje powożenia

Organizatorzy imprezy

KGW Łąpszów w przyszłości będzie wspierać i dążyć do organizowania wielu imprez plenerowych, w których będą mogły uczestniczyć całe rodziny. Zbliżają się święta Bożego Narodzenia oraz Nowy Rok. Dlatego też KGW Łąpszów pragnie złożyć najserdeczniejsze życzenia wszystkim stowarzyszeniom, pracownikom Urzędu Gminy Koszyce oraz wszystkim mieszkańcom: Spełnienia marzeń i planów, siły do realizacji wyznaczonych celów, dużo optymizmu oraz wiele satysfakcji z pracy na rzecz społeczności lokalnej.

Stowarzyszenie KGW Łąpszów

Wójt Gminy Stanisław Rybak wręcza puchar dla zwycięzcy pogoni za lisem

Pogoń za lisem

Otwarcie świetlicy wiejskiej we Włostowicach

W dniu 2 września 2017 r odbyło się uroczyste otwarcie wyremontowanej świetlicy wiejskiej we Włostowicach.

Na tej uroczystości gościliśmy około 90 osób, tj. przedstawiciele urzędu gminy, sołtysów, prezesów stowarzyszeń z ościennych miejscowości, księdza proboszcza parafii Koszyce oraz mieszkańców wsi Włostowice. Uroczyste otwarcie świetlicy i przecięcia wstęgi dokonał Wójt Gminy Koszyce Pan Stanisław Rybak. Ksiądz proboszcz Jarosław Stanoch poświęcił naszą nową świetlicę.

Miłe chwile tego wieczoru spędzone w nowych pięknych pomieszczeniach naszej świetlicy umilała muzyka, którą przygotował nam do tańca pan Krzysztof Ciochoń. W trakcie naszej uroczystości mieliśmy okazję poznać niektóre państwa Unii Europejskiej, w których odpoczywali mieszkańcy Włostowic w wakacje 2017 roku, poprzez oglądanie prezentacji multimedialnej, poznanie ich kultury, wiedzy ogólnej o tych krajach, degustację przygotowanych przez nas regionalnych

Wójt Gminy Koszyce Stanisław Rybak otwiera a ksiądz Jarosław Stanoch święci budynek Świetlicy Wiejskiej we Włostowicach

pożytków. Odbyły się również konkursy z nagrodami dotyczące ciekawostek wybranych krajów, konkurs taneczny dla dorosłych na najlepiej wykonany taniec regionalny oraz konkurs rysunkowy dla dzieci o tematyce „Wspomnienia z wakacji 2017”

Uroczystość zakończyła wspólna zabawa taneczna w rytmie disco polo.

Janusz Jurek

Uczestnicy uroczystości

„Gaudeamus” wybrzmiał w Koszycach po raz piąty

Jak ten czas leci – konstatowali studenci Koszyckiego Stowarzyszenia Uniwersytet Trzeciego Wieku, gdy Prezes UTW Pan Ireneusz Pokigo otwierając uroczystą inaugurację nowego roku akademickiego w dniu 12 października b.r. stwierdził, że to już mały jubileusz, bo po raz piąty młodzi duchem studenci (niestety – metrykalnie „trochę” starsi) odśpiewli radosne „gaudeamus igitur”. Zapewne w związku z małym jubileuszem hymn studencki odśpiewany został w pełnej, siedmiozwrotkowej wersji.

Bardzo miłym akcentem stał się krótki – ale bardzo ciepło odebrany – występ dzieci z koszyckiej szkoły muzycznej przy akompaniamencie jednej z pań nauczycielek.

Uroczystość zaszczylicili swą obecnością dostojni goście, a mianowicie: Wójt Gminy Koszyce Pan Stanisław Rybak, radny Sejmiku Województwa Małopolskiego Pan doktor Wojciech Skucha oraz Pan Prof. dr hab. Jerzy Jaskiernia – wykładowca prawa na Uniwersytecie im. Jana Kochanowskiego w Kielcach, były minister sprawiedliwości w rządzie Józefa Oleksego, członek komisji opracowującej projekt Konstytucji przyjętej w 1997 roku.

W wystąpieniu powitalnym Prezes Ireneusz Pokigo podkreślił nieocenioną rolę dla powstania i niezwykle owocnego rozwoju koszyckiego UTW dwojga osób, a mianowicie Wójta Stanisława Rybaka i posłanki Elżbiety Achinger, podsumował cztery minione lata działalności UTW, nakreślił ramowe zamierzenia na rok akademicki 2017/18. Dziękując członkom Zarządu UTW za bardzo aktywną działalność zwrócił się do zebranych, by w uznaniu zasług Wójta dla powstania oraz

wieloletniego wsparcia działań UTW przyznać Mu tytuł Honorowego Prezesa UTW. Zebrani oklaskami podchwycili tę propozycję, a po wyrażeniu zgody przez Wójta na przyjęcie proponowanej funkcji przez aklamację podjęli uchwałę w tej sprawie.

Następnie głos zabrał Wójt Pan Stanisław Rybak, podziękował za obdarzenie go zaszczytną, ale i mocno zobowiązującą funkcją, podkreślił bardzo dynamicznie rozwijające się przeróżne formy aktywności społeczeństwa obywatelskiego w gminie Ko-

Uroczyste odśpiewanie Gaudeamus

Prezes UTW Ireneusz Pokigo wita zaproszonych gości i studentów UTW

Uczestnicy uroczystości

szycy, co oczywiście władze samorządowe wspierają bardzo mocno. Dowodem na to jest ponad 35 aktywnych organizacji pozarządowych, niespodziewanie duże zainteresowanie wykorzystaniem funduszy sołeckich oraz budżetu obywatelskiego. Właśnie w tym zakresie tworzą się dobre praktyki osiągania konsensusu pomiędzy poszczególnymi środowiskami w sołectwach w wyborach celów i działań. Zwracając się do studentów zaapelował, by wszyscy stawali się aktywnymi uczestnikami stowarzyszenia, by doświadczenie zdobyte w UTW przynieść do swych miejscowości. Aktywność oddolna, dobre pomysły będą zawsze wspierane przez gminny samorząd tak finansowo jak i merytorycz-

nie. Przedstawiając głównego wykładowcę pierwszego dnia nowego roku akademickiego Pan Wójt pokazał najważniejsze momenty z jego działalności społecznej, naukowej i politycznej, podkreślił szczególne zasługi prof. Jerzego Jaskierni w zakresie prac nad tworzeniem Konstytucji RP obowiązującej do dnia dzisiejszego.

Pan Wójt wypowiedział wiele bardzo ciepłych słów pod adresem przybyłego na uroczystość Pana Wojciecha Skuchy, który od momentu powołania go na radnego Sejmiku Województwa Małopolskiego nie szczędzi swego wolnego czasu, by zachęcać wójtów i burmistrzów

z naszego rejonu do coraz to nowych przedsięwzięć, z którego strony zawsze może liczyć na pomoc, a pomoc ta na ogół jest skuteczna.

Następnie Pan prof. Jaskiernia wygłosił wykład, którego myślą przewodnią było tworzenie prawa, refleksje na temat obowiązującej Konstytucji, występowania coraz częstszych przypadków zbyt swobodnego traktowania zapisów Konstytucji przez ugrupowania polityczne. Dużo czasu poświęcił na omówienie żmudnego procesu dochodzenia do porozumienia w ramach nadzwyczajnej komisji przygotowującej nową Konstytucję w czasie, gdy ugrupowań politycznych było dużo więcej niż obecnie, a mimo to każda ze stron była na końcu zadowolona.

Od lewej: Ireneusz Pokigo – Prezes UTW, Wojciech Skucha – Radny Sejmiku Województwa Małopolskiego, Prof. Jerzy Jaskiernia, Stanisław Rybak – Wójt Gminy Koszyce

Wykład profesora Jerzego Jaskierni

na. Z czego wynika morał, że prawo tworzone w pośpiechu na ogół nie jest dobrym prawem. Wykład był bardzo ciekawy, ale z uwagi na nieco późną porę i daleki dojazd do domu wykładowca z przykrością oświadczył, że tym razem nie będzie mógł odpowiadać na ewentualne pytania.

Gdy żegnany gromkimi brawami prof. Jaskiernia opuścił salę głos zabrał Pan Wojciech Skucha, który złożył życzenia wszystkim studentom, zapewnił, że

w miarę posiadanych możliwości będzie wspierał tak gminę Koszyce jak i Uniwersytet w staraniach o zewnętrzne środki na rozwój, poszerzanie działalności, w tym i na działania prozdrowotne.

Na koniec Prezes Ireneusz Pokigo podziękował wszystkim za udział w inauguracji roku akademickiego, a szczegóły pracy UTW przekazane zostaną studentom w najbliższym czasie.

Redakcja

Spotkanie z Mikołajem

9 grudnia Stowarzyszenie „Sokołowanie Razem” zorganizowało w świetlicy wiejskiej spotkanie ze Świętym Mikołajem, który przybył bryczką wypełnioną prezentami. Dzieci z niecierpliwością oczekiwały na pojawienie się tak ważnego gościa w swojej miejscowości. Oprócz pełnego prezentów pojazdu św. Mikołaj przywiózł ze sobą dużo uśmiechu. Rozmawiał z dziećmi, zachęcał je, aby były grzeczne, słuchały rodziców i pań w szkole. Po gromkim powitaniu przez najmłodszych zasiadł obok choinki rozdając każdemu z osobna prezenty. Za prezenty dzieciaki odwzięczyły się pięknie zaśpiewanymi piosenkami i znakomicie wyrecytowanymi wierszami. Oczekiwana cały rok wizyta św. Mikołaja minęła w bardzo miłej atmosferze i przyniosła naszym milusińskim wiele radości. Dzień ten na długo pozostanie w pamięci wszystkich dzieci, a niektóre z nich już od jutra nie będą mogły doczekać się kolejnej jego wizyty.

Stowarzyszenie
„Sokołowanie Razem”

Nadjeżdża Mikołaj z prezentami

Dzieci z Mikołajem

Budżet obywatelski

Budżet obywatelski to część budżetu gminy, o którym decydują bezpośrednio mieszkańcy poprzez zgłaszanie pomysłów i ich wybór w konsultacjach z mieszkańcami. Celem budżetu obywatelskiego jest włączenie jak najszerszych grup społecznych mieszkańców w proces planowania budżetu gminy, uzyskanie informacji o potrzebach, oczekiwaniach i preferencjach mieszkańców.

Na rok 2018 zostało przyjęte do realizacji 18 projektów na łączną kwotę **185 740,00 zł** z czego 16 wniosków z sołectw które przeznaczyły środki na zadanie pn. „Rozbudowa, przebudowa i nadbudowa budynku Szkoły Muzycznej w Koszycach”.

Jest bardzo istotne, iż tak liczna grupa naszej społeczności myśli o ponadlokalnym realizowaniu zadań z budżetu obywatelskiego poprzez podnoszenie jakości życia kulturalnego wszystkich mieszkańców gminy.

Zaangażowanie i zrozumienie inwestowania w zadania służące wszystkim odbiorcom naszej gminy i świadomość korzyści jakie wiążą się z danym zadaniem ma nie tylko wyłącznie wymiar finansowy.

Wykaz projektów, które będą realizowane w ramach budżetu obywatelskiego w 2018 roku

1. W sołectwie Dolany – zgłoszony wniosek pn: „Kontynuacja zagospodarowania Centrum Aktywności Wiejskiej na działce gminnej Nr 41 obręb Dolany” – przeznaczone środki w wysokości **5 021,00 zł**.
2. W sołectwie Piotrowice – zgłoszony wniosek pn: „Rozbudowa, przebudowa i nadbudowa budynku Szkoły Muzycznej w Koszycach” – przeznaczone środki w wysokości **7 405,00 zł**.
3. W sołectwie Malkowice – Siedliska – zgłoszony wniosek pn: „Oświetlenie uliczne” – przeznaczone środki w wysokości **13 012,00 zł**.
4. W sołectwie Jaksice – zgłoszony wniosek pn: „Rozbudowa, przebudowa i nadbudowa budynku Szkoły Muzycznej w Koszycach” – przeznaczone środki w wysokości **18 329,00 zł**.
5. W sołectwie Przemysłów – zgłoszony wniosek pn: „Rozbudowa, przebudowa i nadbudowa budynku Szkoły Muzycznej w Koszycach” – przeznaczone środki w wysokości **15 689,00 zł**.
6. W sołectwie Modrzany – zgłoszony wniosek pn: „Rozbudowa, przebudowa i nadbudowa budynku Szkoły Muzycznej w Koszycach”, przeznaczone środki w wysokości **3 373,00 zł**.
7. W sołectwie Biskupice – zgłoszony wniosek pn: „Rozbudowa, przebudowa i nadbudowa budynku Szkoły Muzycznej w Koszycach”, przeznaczone środki w wysokości **6 781,00 zł**.
8. W sołectwie Rachwałowice – zgłoszony wniosek pn: „Rozbudowa, przebudowa i nadbudowa budynku Szkoły Muzycznej w Koszycach” – przeznaczone środki w wysokości – **9 127,00 zł**.
9. W sołectwie Filipowice – zgłoszony wniosek pn: „Rozbudowa, przebudowa i nadbudowa budynku Szkoły Muzycznej w Koszycach”, przeznaczone środki w wysokości **4 802,00 zł**.
10. W sołectwie Morsko – zgłoszony wniosek pn: „Rozbudowa, przebudowa i nadbudowa budynku Szkoły Muzycznej w Koszycach”, przeznaczone środki w wysokości **7 808,00 zł**.
11. W sołectwie Witów – zgłoszony wniosek pn: „Rozbudowa, przebudowa i nadbudowa budynku Szkoły Muzycznej w Koszycach”, przeznaczone środki w wysokości **9 787,00 zł**.
12. W sołectwie Książnice Małe – zgłoszony wniosek pn: „Rozbudowa, przebudowa i nadbudowa budynku Szkoły Muzycznej w Koszycach”, przeznaczone środki w wysokości **7 698,00 zł**.
13. W sołectwie Sokołowice – zgłoszony wniosek pn: „Rozbudowa, przebudowa i nadbudowa budynku Szkoły Muzycznej w Koszycach”, przeznaczone środki w wysokości **14 186,00 zł**.
14. W sołectwie Łąpszów – zgłoszony wniosek pn: „Rozbudowa, przebudowa i nadbudowa budynku Szkoły Muzycznej w Koszycach”, przeznaczone środki w wysokości **11 914,00 zł**.
15. W sołectwie Koszyce – zgłoszony wniosek pn: „Rozbudowa, przebudowa i nadbudowa budynku Szkoły Muzycznej w Koszycach”, przeznaczone środki w wysokości **28 704,00 zł**.
16. W sołectwie Włostowice – zgłoszony wniosek pn: „Rozbudowa, przebudowa i nadbudowa budynku Szkoły Muzycznej w Koszycach”, przeznaczone środki w wysokości **12 243,00 zł**.
17. W sołectwie Jankowice – zgłoszony wniosek pn: „Rozbudowa, przebudowa i nadbudowa budynku Szkoły Muzycznej w Koszycach”, przeznaczone środki w wysokości **3 116,00 zł**.
18. W sołectwie Zagaje – zgłoszony wniosek pn: „Rozbudowa, przebudowa i nadbudowa budynku Szkoły Muzycznej w Koszycach”, przeznaczone środki w wysokości **6 745,00 zł**.

HISTORIA

Koszycy junacy

Zbliżają się święta Bożego Narodzenia, a wraz z nimi Wigilia. Znowu na wigilijnym stole pojawi się dodatkowe nakrycie dla nieznanego gościa. Pomyślałam, aby tym razem zaprosić symbolicznie do stołu koszyckiego junaka.

Kim byli koszyccy junacy?

To temat prawie zapomniany, a przecież dotyczy wielu młodych mężczyzn z Koszyc i okolic, którzy – zaraz po wkroczeniu Niemców – zostali przymusowo wcieleni do brygady roboczej.

Cele okupanta były dwa – odciągnąć tych młodych mężczyzn (w wieku 22–25 lat) od formującej się partyzantki oraz użyć ich do wykonywania różnych prac. Moje informacje o koszyckich junakach pochodzą od pani Stanisławy Staszkiwicz, panów Tadeusza Kieliana i Stanisława Chadzaka oraz z internetu.

W pierwszych dniach września 1939 roku wojsko polskie cofając się od Krakowa na Lublin wysadziło jeden z trzech mostów na Szreniawie pomiędzy Wroczkowem a Koszycami. Były to: „mały most” (teraz jest to przejazd przez rów na Błonia), „średni most” – obecny i most „przy młynie” (nieistniejący). Przy wysadzaniu zginął jeden saper, ponieważ poszedł sprawdzić ładunek wybuchowy. Wtedy doszło do detonacji i żołnierz zginął. Zniszczona została tylko jedna połowa mostu, tak że można było przejść, a nawet przejechać furmanką, tylko że konie przeprowadzano, a furmankę przeciągano.

Gdy niedługo potem wkroczyli Niemcy, za nimi przysłała niemiecka administracja. Jej komendant zatrudnił Wawrzyńca Golbę z Witowa wraz z jego brygadą do odbudowania mostu. Było to pierwsze, co zrobili Niemcy. Drugim zadaniem było pobudowanie w Dalanowie baraku dla junaków. Stał tam przedwojenny jeszcze barak na taczki i łopaty przeznaczone do prac wałowych. Ten barak wyburzyli i zbudowali nowy; w połowie z cegły, w połowie z drewna. Po wykonaniu tych prac Wawrzyńiec Golba, mający opinię najlepszego cieśli w okolicy, jakoś się od dalszej współpracy wykręcił.

Warunki życia junaków w tym baraku były okropne. Słoma, insekty, teren nieogrodzony. Dlatego junacy uciekali na noc do domu, aby się po

ludzku umyć, najeść i wyspać. O marnym jedzeniu, jakie im serwowano, powstała nawet piosenka, której tekst zamieściłam w numerze 3 (69) 2015 „Gazety Koszyckiej”. Ponieważ przy baraku nie było kuchni, „zupę” (była to wodnista polewka z mąki) gotował kucharz Osmanda z Topoli (?), a przywoził furmanką stary Chadzak. Gdy pewnego dnia junacy zbuntowali się, Chadzak dał zupę koniom, a te chętnie wypily. Niemcy na ten bunt, jak i na nocne wycieczki do domu przymykali oko, byle junacy stawili się na apelu o godzinie 6 rano. Dniówka trwała od godziny 6 do 14. Była to praca katorżnicza. Każdy junak musiał nosić na głowie białą czapkę pod groźbą kary.

Niemiec administrował dobrze. Znał język polski i miał do dyspozycji motocykl. Często robił inspekcje. Umiał też docenić fachowość i pracowitość. Odcinki pracy sprawdzał zazwyczaj o godzinie 13. Pewnego razu zauważył, że junacy pracujący na tzw. „Kamionce” (kamieniołom, a właściwie żwirownia w Dalanowie) zaczynają się rozchodzić sądząc, że administrator już odjechał. A on schował się z motocyklem w krzakach, jeszcze raz przyjechał, a na „Kamionce” nie było żywego ducha.

Za to wysoko cenił Wawrzyńca Golbę. Kiedyś Golba przygotowywał z cieślami na ziemi więźbę dachową na dach baraku. Bojąc się, że w nocy może padać, albo przyjdzie złodziej, zarządził wciągnięcie i ustawienie więźby na murach, choć czas pracy już minął. I Niemiec (jak to karny i pracowity Niemiec) taki stosunek do pracy docenił.

Oprócz „Kamionki” innym stanowiskiem pracy była tzw. „Tłuczka”. Tu ręcznie odsiewano na rafach materiał pobrany z „Kamionki”. Zużywano go na poprawienie stanu dróg z Koszyc do Buska, Kazimierzy i Nowego Brzeska. Obowiązkiem gospodarzy z zaprzęgiem było rozwożenie tego żwiru. Norma wynosiła 3 m³ dziennie.

Ważne dla Koszyc do dziś było wyprostowanie i skrócenie koryta Szreniawy od jazów do ujścia Goczałki. Nowe koryto junacy przekopali ręcznie. Zachowały się w zbiorach mojego Ojca dwa zdjęcia z tych prac, które publikuję.

Przekopywanie fragmentu koryta Szreniawy przez koszyckich junaków

Praca w korycie Szreniawy

Na obydwu zdjęciach widać, jak ciężka to była praca. Junacy ładują łopatami ciężką, mokrą ziemię na taczki lub tragi. Z tym, że tragi nie miały koła i były przez czterech junaków niesione.

Mój Ojciec powiedział mi kiedyś o tych inwestycjach z goryczą: – Niemcy prowadzili wojnę, a w Koszycach zrobili więcej, niż kiedykolwiek było robione wcześniej.

Tylko jakim kosztem zdrowia tych młodych ludzi.

Choć praca junaków była niewolnicza i wyniszczająca, to w porównaniu z tym, co ich czekało w przyszłości, można ją nazwać humanitarną. Zmuszono ich do udziału w eksterminacji Żydów. Stanisław Gajda był świadkiem, gdy w październiku 1942 roku junacy eskortowali Żydów do Słomnik. Poza Działoszycami na wzgórzu musieli zakopywać groby po egzekucji. Strzelał esesman, w tył głowy uprzednio każąc się rozbierać do naga. Jeden z Żydów miał w bucie nóż i rozbierając się wyciągnął ten nóż i rzucił się na esesmana raniąc go w rękę. Niemca trzeba było opatrzyć, więc zlecił jednemu z junaków, aby go zastąpił. Chłopak nie był w stanie tego zrobić, ale bojąc się o własne życie obrócił się i strzelał tyłem niecelnie. W końcu odmówił. Dokończył egzekucji esesman, już opatrzony. Jak to określił świadek: „z wielką chęcią”.

Być może, że z tym wyżej opisanym zdarzeniem wiąże się śmierć i manifestacyjny pogrzeb Tadeusza Józefczyka. Trumnę otoczyli junacy w białych czapkach na głowach, na ramionach trzymali łopaty. Wokół konduktu zgromadził się tłum mieszkańców Koszyc. Mają twarze poważne, a nawet zacięte. Józefczyk został zastrzelony przez Niemców za wstawienie się za Żydem. Zdjęcie z tego pogrzebu było już publikowane w „Gazecie Koszyckiej”. Ponieważ zdjęć pokazujących dzieje junaków koszyckich jest bardzo mało, fotografię z pogrzebu Józefczyka postanowiłam opublikować ponownie. Tadeusz Józefczyk został pochowany na cmentarzu koszyckim. Pani Staszkieviczowa żaliła się, że grób jest zaniedbany.

Dopiero teraz dowiedziałam się, kto jest autorem tego zdjęcia, ewidentnie zrobionego z góry. Wykonał je tzw. „granatowy”, czyli polski policjant zmuszony do kolaboracji z Niemcami, z balkonu narożnej kamienicy (naprzeciw jatek), gdzie mieściła się komendantura niemiecka. Myślę, że nadal mało wiemy, jaką rolę spełniali ci Polacy. Mnie opowiedziano o jednym przypadku, gdy na koszycki komisariat przysłała osoba w celu wsypania dużej grupy ludzi. Szczęśliwym trafem donos ten przyjął polski policjant i sprawie głowę ukręcił.

Pogrzeb Tadeusza Józefczyka w Koszycach

Od 15 kwietnia 1942 roku zaczął działać w okolicach Krakowa – Płaszowa obóz karny Służby Budowlanej o potocznej nazwie „Liban”. Nazwa obozu wywodzi się od przedsiębiorcy żydowskiego pochodzenia Bernarda Libana, który był współwłaścicielem kamieniołomu. Był to obóz o zastrzonym rygorze, ogrodzony. Dzień pracy, także w święta i niedziele, wynosił 14 godzin. Za najmniejsze uchybienia groziły dotkliwe kary z zakuciem w kajdany (z uwiązaną przy nodze żelazną kulą) włącznie. Był przypadek zakucia chłopaka w kajdany za to, że matka rzuciła mu przez ogrodzenie jabłko. Chodzili nędznie ubrani, spodnie podwiązane powrósem, gdyż noszenie paska było zakazane. Publikujemy dwa zdjęcia otrzymane od pani Stanisławy Staszkiwiczowej. Ponieważ są to zdjęcia od niej, na pewno są na nich junacy z Koszyc, ale nie umiała ich rozpoznać. Rozpoznała dwóch z nich inna osoba twierdząc, że w grupie więźniów na jednym i drugim zdjęciu poznała Józefa Staszkiwicza i Mariana Książka.

Grupa więźniów „Libanu” przy wózku transportowym

Więźniowie przy pracy w kamieniołomie

Na fotografii z kamieniołomu widać, że jeden z więźniów ma do nogi przykutą grubym łańcuchem żelazną kulę.

Ponieważ mąż pani Staszkiwicz był junakiem i w Dalanowie i w „Libanie”, przekazuję informacje otrzymane od niej.

Z Dalanowa trafiali do „Libanu” ci junacy, którzy nie chcieli podporządkować się rygorom. Wspierali się w „Libanie” nawzajem, co dało początek wielu dozgonnym przyjaźniom także po wojnie. Taką trójką przyjaciół byli – Józef Staszkiwicz, Piotr Rybak i Gurda (brat biskupa).

Po śmierci Józefa opiekowali się wdową po nim – panią Stasią.

Mimo groźących kar, chłopcy z Koszyc potrafili uciekać z obozu, aby dotrzeć na zbiórkę formującego się już w Koszycach oddziału partyzanckiego. Spotkania odbywały się w domu piekarza Molickiego w Rynku. W czasie jednej z takich wypraw Józef został złapany. Aby go ratować, matka sprzedała jałówkę i syna wykupiła. Ucieczki z „Libanu” były częste. Pan Stanisław Chadzak opowiedział mi o udanej ucieczce trzech mężczyzn, w tym Mariana Stojka. Wiedział o tej ucieczce Marian Książek, ale się wycofał. Za ucieczkę groziły represje. Np. za uciekiniera zabierano do „Libanu” jego brata. Toteż rodziny zabezpieczały się przed tym w ten sposób, że gdy pojawił się uciekinier, natychmiast opuszczali gospodarstwo i ukrywali w okolicy.

Obóz „Liban” istniał do 22 lipca 1944 roku. Przeciętnie przebywało w nim około 400 więźniów, a przez cały okres istnienia około 2000. Podczas likwidacji obozu, z ogólnej w tym momencie liczby 170 więźniów uciec zdołało 146. Pozostałych Niemcy rozstrzelali na miejscu. Po wojnie utworzono tam cmentarz.

Warto wybrać się do Krakowa i obejrzeć, co zostało po „Libanie”. W 1993 roku wykonano tu zdjęcia do scen zbiorowych filmu „Lista Schindlera” St. Spielberga. Dekoracje istnieją do dziś.

Na koniec warto przypomnieć, że po wybuchu wojny pracował w kamieniołomie, a potem w fabryce „Solvay” Karol Wojtyła.

Grażyna Iwanicka

Uroczysta akademia z okazji 99 Rocznicy Odzyskania Niepodległości

12 listopada 2017 r. w Muzeum Ziemi Koszyckiej im. Stanisława Boducha w Koszycach odbyła się uroczysta akademia poświęcona 99 Roczniczy Odzyskania Niepodległości.

Po krótkim wprowadzeniu i powitaniu gości przez Dyrektora Muzeum odbyła się część artystyczna. Na początek, krótko w recytacjach i śpiewie wystąpili laureaci konkursów o tematyce niepodległościowej – recytatorskiego i muzycznego; organizowanych przez Muzeum. Następnie odbył się koncert artystów scen śląskich w którym wystąpili: Agnieszka Bochenek-Osiecka – sopran, Mariola Płazak-Ścibich – sopran, Rafał Majzner – tenor. Artystom akompaniowali – Wanda Dudek-Kołodziejczyk na fortepianie oraz Ireneusz Osiecki na akordeonie. W pierwszej części koncertu artyści wykonali znane pieśni patriotyczne włączając do wspólnego śpiewania publiczność. Drugą część koncertu wypełniły popularne utwory operetkowe oraz znane i lubiane pieśni wykonywane niegdyś przez Jana Kiepurę. Artystom udało się wciągnąć do wspólnej zabawy publiczność, która bardzo licznie przybyła na uroczystość. Konferansjerkę prowadziła Pani Beata Niebylicka.

Koncert artystów scen śląskich

Redakcja   *Dyrektor Stanisław Szymański wręcza kwiaty dziękując artystom za wspianą koncert*

Uczestnicy uroczystej akademii

Cudze chwalicie...

Przeczytany artykuł w Gazecie Koszyckiej nr 3(76) z października 2017 pt.: „Trafiła kosa na kamień. Opowieść o starych narzędziach” p. Grażyny Iwanickiej uświadomił mi, że posiadam na swojej posesji niezwyklej obiekt – kuźnię z prawdziwego zdarzenia z okresu międzywojennego, która pozostała po moim ojcu i dziadku, którzy byli kowalami. Odkąd odziedziczyłam po rodzicach gospodarstwo, podświadomie czułam potrzebę zachowania w stanie nienaruszonym tego obiektu.

Będąc małym dzieckiem pamiętam odgłos uderzających młotów w rytm o kowadło, rzenie koni i ogólny rwetes panujący na podwórku. Mój ojciec i mój dziadek oraz pradziadek (tyle pokoleń kowali udało mi się potwierdzić) parali się kowalstwem. Była to bardzo ciężka i żmudna praca, którą mój tato jak opowiadał, zaczął wykonywać jako mały chłopiec (do ciągnięcia ramienia miecha, aby utrzymać ciągły ogień na palenisku).

Potem, jako piętnastoletni młodzieniec, pracował jako „asysta” do kucia np. lemiesza.

Dziadek uderzał w rozgrzany kawał metalu dużym, około 5 kilogramowym młotem, a mój tato lżejszym do tzw. rytmu. Później mój tato sam klepał lemiesze do orki, motyki, czy wyrabiał inne metalowe narzędzia potrzebne w gospodarstwach rolnych oraz podkuwał konie. Wykonywanie metalowych obręczy na koła do wozów tzw. „rachwioków” wymagało nie lada kunsztu. Jak wspomina moja mama podkowy dla koni wykonywali samodzielnie. Praca ze zwierzętami była niezwykle trudna i niebezpieczna, gdyż zdarzały się konie o „ognistym temperamentem”. Kowale musieli być swoistymi psychologami, żeby uspokoić, okiełznać dzikość zwierzęcia. Teren wokół kuźni tętnił życiem. Było to swoiste „centrum kulturowe”, gdyż tutaj zjeżdżali się okoliczni chłopcy, rozmawiali, wymieniali się informacjami i nowinkami z życia najbliższej i dalszej okolicy. Dziś ludzie nie komunikują się z sobą w ten sposób, nie rozmawiają, porozumiewają się poprzez kontakt niewerbalny (maile, sms-y, skype).

Kuźnia od strony podwórka, a przed nią moja siostra

Kuźnia od strony ulicy. W podcieniu, na pierwszym planie mój dziadek – Józef Bujakowski zakuwający rachwę na drewniane koło, na drugim planie mój tato – Henryk Bujakowski stojący przy bormaszynie

Chcąc ocalić od zapomnienia, zachowałam wszystkie urządzenia i narzędzia do wykonywania zawodu kowala. Miech służący do rozniecania ognia, mający około 100 lat jest w stanie idealnym, i mógłby zostać w każdej chwili uruchomiony. Kowadło, które stoi na pniu drzewa około 1 metra, również pamięta tamte czasy. Bormaszyna (urządzenie do wiercenia otworów w metalu), zamontowane przed wejściem do kuźni działa do dnia dzisiejszego. Warsztat z całą gamą różnych narzędzi do pracy kowalskiej, oraz urządzeniem zwanym imadłem (ręcznie robione) służyło do trzymania kawałków metalu i ich obróbki. Nawet deski na powale są okopcone i mogłyby opowiedzieć niejedną historię tego miejsca. W kuźni znajduje się „stół”, na którym były narzędzia do podkuwania koni, takie jak: mac-

ki do mierzenia kopyt, młotek do wkręcania i wykręcania haceli (gwoździ) oraz pilnik do „końskich paznokci”. Ponadto w wyposażeniu kowala znajdował się tzw. „trójnóg” wykonany z metalu, na którym była stawiana końska noga, żeby można było oczyścić i odpowiednio przygotować kopyto do przybicia podkowy.

W moim „małym domowym muzeum” jest też kolekcja końskich podków oraz młotków i różnych przyrządów do wykonywania tego zawodu.

Tradycja kowalstwa w mojej rodzinie po śmierci dziadka nie mogła być kontynuowana, ze względu na brak męskiego potomka, gdyż byłam ja i dwie moje siostry, a do pracy kowalskiej potrzeba przynajmniej dwóch mężczyzn.

Z chwilą mojego zamążpójścia, mój mąż miał możliwość popracować jako pomocnik kowala w kuźni przy moim ojcu i do dziś wspomina, że była to ciężka, wyczerpująca praca.

Opowiada, że będąc małym chłopcem odwiedzał kuźnię w swojej rodzinnej miejscowości Jankowice, gdzie kowalem był brat cioteczny mojego taty. Mąż był zafascynowany niezwykłą atmosferą, gdyż kuźnia stanowiła centrum życia wsi. Aby móc w niej przebywać i brać bierny udział w życiu lokalnej społeczności wkupiał się w łaski właściciela – Bogdana Bujakowskiego posuwając się do niewinnej kradzieży. Otóż w tamtych czasach nie była

łatwo dostępna kreda, która służyła kowalom do zapisywania potrzebnych wymiarów na deskach budynku, w związku z czym mój mąż „wynosił” kawałki kredy ze szkoły w kieszeniach spodni, za co w nagrodę mógł pociągać rączką od miecha i rozniecać ogień w palenisku, co było dla niego wyróżnieniem i nagrodą. Natomiast po powrocie do domu zbierał burę od swojej mamy, za wybrudzone okruszkami kredy spodnie. Teraz wspomina to jako anegdotę. „Mój skansen” do dziś budzi we mnie sentyment i przez tyle lat, gdy konie przestały pracować w gospodarstwach rolnych, bo zastąpiły je konie mechaniczne, ja pielęgnuję moją małą częśćkę historii.

Ewa Bodzioch

ŚRODOWISKO, EKOLOGIA

Jak dokarmiać ptaki zimą

Zima to ciężki okres dla wielu zwierząt. Silne mrozy zabijają wiele osobników. Zalegający dodatkowo śnieg utrudnia dostanie się do pożywienia. Natura sama reguluje poprzez okres próby populację wielu zwierząt. Do wiosny przetrwają tylko te osobniki, które są najsilniejsze. Jeśli mrozy i śnieg przeciągną się do marca czy kwietnia dla wielu zwierząt to walka o przetrwanie.

W dokarmianiu ptaków są dwie szkoły. Pierwsza zakłada, że jeśli nie chcemy podejmować próby otwierania ptasiej stołówki to nie róbmy tego. Lepiej nie dokarmiać, aniżeli robić to od czasu do czasu, kiedy sobie przypomnimy. Nieumiejętne dokarmianie także szkodzi ptakom, powoduje choroby, osłabienie co w konsekwencji doprowadza do śmierci.

Druga szkoła mówi o prawidłowym podawaniu ptakom pokarmu. Kategorycznie zabrania się dawać resztek ze stołu, w szczególności chleba. Produkty, które używamy na co dzień w naszym jadłospisie zawierają sól, konserwanty, które szkodzą ptakom. Wiele z nich ma uszkodzone narządy wewnętrzne, cierpi i umiera. Nie zastanawiamy się przecież nad tym co sypimy. Okruchy z chleba, czemu nie? W chlebie jest sól, spulchniacze, polepszacze smaku, konserwanty. Nie skazujmy ptaków na cierpienie.

Czym więc dokarmiać ptaki i kiedy zacząć?

Można dokarmiać już jesienią, dobrą porą jest czas kiedy zalega śnieg lub są mrozy poniżej 5 stopni Celsjusza. Przeważnie karmimy do marca, chyba że zima przeciągnie się i wtedy przedłużamy wystawianie pokarmu.

Pamiętajmy by regularnie sypać pokarm do karmnika.

Używajmy tylko nasion (lnu, słonecznika, pszenicy, prosa, rzepaku, soczewicy), owoców (jabłka, gruszki), łożu zwierzęcego (słonina niesolona lub przetopiona).

Kwiczol. Ptaki te chętnie zjadają owoce np. jabłka

Czyż (od lewej) i dzwońce (od prawej) – najczęstsze ptaki karmników

Pamiętajmy o wodzie. Ptaki muszą mieć dostęp do wody inaczej będą cierpieć pragnienie i w końcu zakończą życie. Z dzikich ptaków, występujących w Polsce tylko głuszczyk i pozostałe kuraki potrafią dziobać śnieg. Inne tej zdolności nie mają.

Zadbajmy o czystość w stołówce. Zalegające tam odchody, resztki są siedliskiem chorób. Czyścimy karmnik co tydzień, dwa. Częściej przy temperaturach plusowych. Zabrudzony karmnik najlepiej sparzyć wrzątkiem i osuszyć lub stosować wymienne tacki, które możemy myć.

Zadbajmy o bezpieczeństwo naszej jadłodajni dla ptaków, tak aby nie miał do niej dostępu kot czy pies.

Nic tak nie cieszy miłośnika przyrody jak karmnik pełen ptaków. To dobra okazja by poznać gatunki ptaków, ich zwyczaje przy stołówce. Wiosną odwdzięczą się śpiewem. Warto zatem przemyśleć czy jesteśmy gotowi na dokarmianie i czy podołamy to robić konsekwentnie.

Michał Molicki

Małopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków,
animator przyrody MM Art Natura

KULTURA, EDUKACJA, SPORT

Rozwój infrastruktury turystycznej w gminie Koszyce

Gmina Koszyce w listopadzie ubiegłego roku przystąpiła do projektu **m_MSIT** realizowanego przez Województwo Małopolskie, który ma na celu rozwój sektora promocji turystyki. Projekt „m_MSIT” powstaje przy wsparciu środków z Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014–2020, a jego celem jest stworzenie nowej platformy cyfrowej, na której osadzony zostanie system cyfrowy MSIT. Dzięki realizacji projektu **m_MSIT** każdy turysta będzie miał dostęp do rozległej sieci informacji turystycznej w każdym miejscu, w którym tylko możliwe jest korzystanie z aplikacji mobilnych zarówno z dostępem do internetu jak i w trybie offline.

Nowopowstała platforma dystrybucji treści cyfrowych **m_MSIT**, służąca udostępnianiu zasobów cyfrowych w sposób otwarty i zapewniający możliwość ich ponownego wykorzystania oraz wytworzenia na ich podstawie nowych usług cyfrowych, umożliwi prezentację oferty turystycznej regionu w nowoczesny sposób z wykorzystaniem najnowszych technologii i narzędzi multimedialnych. Dostęp do platformy będzie możliwy przy użyciu dedykowanej aplikacji mobilnej dostępnej na platformy Android, Windows Mobile 10/Windows Phone 8.1 oraz iOS oraz przy pomocy przeglądarki internetowej poprzez wyświetlenie portali Małopolskiego Systemu Informacji Turystycznej (MSIT).

Projekt MSIT powstał w odpowiedzi na oczekiwania turystów zwiedzających województwo ma-

łopolskie. Dzięki niemu zaplanowanie wycieczki, weekendu czy urlopu w Małopolsce stanie się łatwiejsze niż do tej pory.

Montowanie stacji pogodowej na rynku w Koszycach

W ostatnich miesiącach na terenie naszej Gminy w ramach uczestnictwa w projekcie dofinansowanym ze środków Unii Europejskiej, w Muzeum Ziemi Koszyckiej zamontowano **Beacony** zaś na pawilonie handlowym w Rynku – **stację pogodową IoT**.

Beacony to małe urządzenia działające na oszczędnych bateriach (mogą pracować nawet 2 lata) wysyłające sygnał radiowy i komunikujące się ze smartfonami za pomocą złącz Bluetooth. Beacony mogą skontaktować się z aplikacją w naszym telefonie i wyświetlić nam potrzebną informację. Wchodząc do muzeum będziemy instalować aplikację, która będzie naszym przewodnikiem po ekspozycji. Kiedy w naszym smartfonie włączony jest Bluetooth, aplikacja wychwyci sygnały radiowe wysyłane przez beacony, pokaże nam, gdzie się kierować i wyświetli informacje o bieżącej ekspozycji lub historii obiektu.

Urządzenia IoT (stacje pogodowe) są rozlokowane w celu zbierania i przekazywania informacji takich jak temperatura, ciśnienie, wilgotność powietrza, ilość osób odwiedzających dany obiekt. Dane te będą przekazywane za pośrednictwem sie-

ci Internet, analizowane oraz przetwarzane w celu prezentacji informacji dotyczących pogody i ruchu turystycznego na portalu visitmalopolska.pl. Dodatkowo, w przypadku gdy system otrzyma informację o dobrych warunkach pogodowych w danej lokalizacji, do użytkowników aplikacji mobilnej posiadających włączoną lokalizację i znajdujących się w określonej odległości od obiektu zostanie wysłane powiadomienie poprzez aplikację mobilną zachęcające do odwiedzenia danego miejsca.

Z informacji uzyskanych od instytucji wdrażającej projekt firmy COMARCH oraz beneficjenta projektu Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego uzyskano informację, że całość projektu zostanie zakończona w połowie przyszłego roku, zaś aplikacja mobilna umożliwiająca korzystanie z powyższych funkcji i już zamontowanych urządzeń na terenie naszej gminy będzie dostępna na portalu visitmalopolska.pl wiosną roku 2018, o czym poinformujemy mieszkańców.

Olga Kabat

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

MAŁOPOLSKA

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

INSTYTUCJA
WOJEWÓDZTWA
MAŁOPOLSKIEGO

Projekt edukacyjny „Nowe miejsca przedszkolne radością dla maluchów”

realizowany dzięki wsparciu Unii Europejskiej.
Wartość projektu 185 600,00 złotych

Gmina Koszyce w lutym 2017 roku złożyła wniosek na konkurs z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego

nr RPMP.10.01.02-IP.01-12-088/16 w ramach 10. Osi Priorytetowej Wiedza i kompetencje, Działania 10.1 Rozwój kształcenia ogólnego,

Poddziałania 10.1.2 Wychowanie przedszkolne –SPR, Typ projektu A. tworzenie nowych miejsc przedszkolnych lub dostosowanie istniejących do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, Typ projektu B. rozszerzenie oferty dodatkowej ośrodków wychowania przedszkolnego, w tym pod kątem wsparcia dzieci z niepełnosprawnościami.

W odpowiedzi na konkurs w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020 do instytucji wdrażającej – Małopolskiego Centrum Przedsiębiorczości – wpłynęły 133 wnioski o dofinansowanie. Łączna kwota wnioskowanego dofinansowania w złożonych projektach wynosiła **113 016 204,99 zł co stanowiło 208,77% alokacji** przewidzianej w ramach niniejszego konkursu. Zgodnie z alokacją wskazaną w Regulaminie konkursu, kwota środków przeznaczonych na dofinansowanie projektów wynosiła 70 263 598,06 zł.

W dniu 4 lipca 2017 roku, uchwałą nr 1085/17, Zarząd Województwa Małopolskiego dokonał wyboru do dofinansowania 76 pozytywnie ocenionych projektów – o łącznej kwocie dofinansowania 57 383 104,06 zł – umieszczonych na liście podstawowej, złożonych w ramach przedmiotowego konkursu. Wniosek gminy Koszyce znalazł się na 10 miejscu listy rankingowej uzyskując 193,5 pkt. I tym samym uzyskał dofinansowanie w kwocie **157 760,00** złotych.

W ramach projektu i zadania pod nazwą „Nowe miejsca przedszkolne radością dla maluchów”, w okresie od 01.02.2018 do 31.01.2019 zostanie utworzony nowy Samorządowy Punkt Przedszkolny dla 15 dzieci w zmodernizowanej i dostosowanej do potrzeb dzieci przedszkolnych sali w Szkole Podstawowej im. Piotra Barylaka w Książnicach Wielkich.

Głównym celem projektu jest:

- utworzenie nowego ośrodka wychowania przedszkolnego – samorządowego punktu przedszkolnego (15 miejsc) i doposażenie istniejącej infrastruktury;

- realizację zajęć rozwijających, wyrównujących, specjalistycznych;
- doskonalenie kompetencji nauczycieli z zakresu pedagogiki specjalnej.

W ramach projektu będą prowadzone zajęcia grupowe i indywidualne. Celem zajęć będzie rozwijanie kompetencji, stymulowanie rozwoju ruchowego dzieci, ale także wyrównywanie szans edukacyjnych i deficytów w celu zaspokojenia indywidualnych potrzeb rozwojowych dzieci.

W terminie luty 2018 – styczeń 2019 bieżące funkcjonowanie Samorządowego Punktu Przedszkolnego będzie finansowane w ramach projektu, w kolejnych 2 latach – ze środków budżetu gminy Koszyce w ramach utrzymania trwałości projektu. Samorządowy Punkt Przedszkolny będzie funkcjonował przez 12 m-cy w systemie 5-godzinnym – w tym czasie realizowana będzie podstawa programowa zgodnie z Rozp. MEN z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 r. poz. 977), poza czasem obowiązkowej podstawy programowej prowadzone też będą zajęcia dodatkowe takie jak język angielski, gimnastyka korekcyjna, zajęcia z logopedą i psychologiem. W ramach bieżącego funkcjonowania Samorządowego Punktu Przedszkolnego zostanie sfinansowane zatrudnienie nauczyciela, zostaną dostosowane pomieszczenia, w których będzie się mieściła sala przedszkolna – zostaną odświeżone i pomalowane ściany, wycyklinowany i pomalowany parkiet, zamontowane osłony grzejników, zostanie zmodernizowana toaleta poprzez zamontowanie brodzika i wybudowanie dodatkowej ścianki. W ramach projektu zostanie zakupione wyposażenie i sprzęt niezbędny do prawidłowego funkcjonowania oddziału, między innymi meble, sprzęt audiowizualny oraz pomoce dydaktyczne i zabawki. Zakupione wyposażenie będzie dostosowane do potrzeb dzieci w wieku przedszkolnym i będzie posiadało stosowne atesty. Realizowane w Samorządowym Punkcie Przedszkolnym zajęcia będą uwzględniały kwe-

stie równości płci i przeciwdziałanie dyskryminacji, będą miały na celu niwelowanie barier poprzez kształtowanie partnerskich relacji między płciami, opierających się na zasadach wzajemnego szacunku, równych praw i obowiązków.

Rekrutacja do samorządowego punktu przedszkolnego zostanie przeprowadzona w styczniu 2018 roku zgodnie z regulaminem rekrutacji,

również w miesiącu styczniu zostanie przygotowane i odbędzie się spotkanie z rodzicami dzieci w wieku przedszkolnym celem szczegółowego poinformowania rodziców o założeniach projektu i naborze.

Olga Kabat

Sprostowanie

W poprzednim numerze Gazety Koszyckiej 3 (76) z października 2017 r. w artykule pt.: „Spotkanie z grupami dożynkowymi” w galerii wieńców dożynkowych pominięto wieńce wsi Włostowice i Stowarzyszenia Włostowice

Przyszłość i błędnie podpisano wieńce wsi Sokołowice i Stowarzyszenia Sokołowianie Razem. Redakcja GK przeprasza za zaistniałą pomyłkę. Poniżej prezentujemy wieńce obydwu stowarzyszeń.

Wieniec Stowarzyszenia Sokołowianie Razem

Wieniec Stowarzyszenia Włostowice Przyszłość

GAZETA KOSZYCKA – członek Polskiego Stowarzyszenia Prasy Lokalnej. Redagują: Teresa Molenda, Stanisław Szymański, Adam Andrzej Gąsior, Olga Kabat, Ryszard Stojek. Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania, opracowywania edytorskiego nadesłanych tekstów, nadawania własnych tytułów.

Materiały i korespondencje prosimy przekazywać do Urzędu Gminy w Koszycach, ul. Elżbiety Łokietkówny 14, tel. (41) 3514048 w. 26, e-mail: promocja@koszyce.gmina.pl
Gazeta Koszycka dostępna jest także na stronie: www.koszyce.gmina.pl. Autorom honorariów nie płacimy. Sygn. akt: INs-Rej-Pr 7/95 Sąd Wojewódzki w Kielcach.
Egzemplarz bezpłatny. Skład: Jacek Stojek. Druk: Brzeska Oficyna Wydawnicza, Brzesko